

Gästriken

Nummer 2
Nov 2019
Årgång 29

Gästrikedrottens Historiska Förening

Bankgiro: 5602-3559

Ansvarig redaktör: Anders Hedbom, anders.hedbom@gmail.com – Tel. 070-581 90 33
Layout Ola Bergendahl och Nils Frölander

Bernt-Olof "Berra" Hellman slog till två gånger i kvalet mot Kalmar på Fredrikskans 1982 och efter nära 50 års väntan var Gefle IF:s allsvenska plats klar. Här kramas han om av en annan viktig kvalspelare, Pelle Olsson.

Ordföranden har ordet

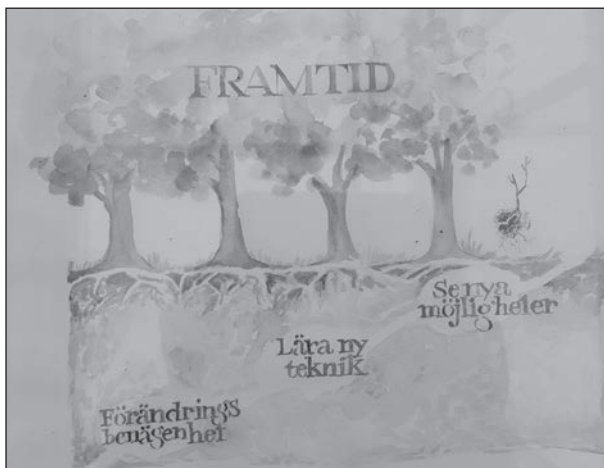

Vi idrottsfolk är aldrig för gamla för att lära nytt!

Gästrikeidrottens Historiska Förening har under 25 år genomfört årliga medlemsresor, arrangerat idrottscaféer, intervjuat personer, dokumenterat i ord och bilder, skapat filmer, diplomerat idrottsprofiler samt publicerat en medlemstidning. Dessa aktiviteter kommer vi självklart att fortsätta med.

Världen och omgivningen utanför oss förändras och vi måste successivt anpassa oss till detta. Vi tar därför små med stabila steg in i den digitala världen genom att skapa en hemsida och digitala arkiv. Härigenom kan vi såväl bevara allt material som göra dessa mera tillgängliga för våra medlemmar och andra intresserade. Vi börjar med att skapa en bra och lättläst hemsida med idrottshistoriskt material. Det kan vi inte göra själva utan får bra stöd av Hasse på Sisu/Idrottsförbundet och Stisse inom mediabranschen.

Alla vi medlemmar är ju inte tonåringar precis, men fortfarande unga i sinnet och har viljan och förmågan att

ta till oss de nya möjligheterna. Därför kommer vi under hösten och vintern att genomföra ett antal träffar.

Teman kommer att vara hur kan det idrottshistoria intresset utvecklas vidare genom ny teknik samt hur kommer digitaliseringen inom massmedia att påverka den dagliga rapporteringen av idrottshändelser.

Vi återkommer inom kort med datum och tider för dessa träffar.

Välkommen

Gunnar Lindbom ordförande

GHF:s styrelse 2019

Ordförande: Gunnar Lindbom, Idrottsallén 23 A, 80649 Gävle
072-246 75 87; lindbom.gunnar@telia.com

Vice ordf.: Lillemor Forsberg, Stuvaregatan 15 1 tr, 803 02 Gävle

026/19 24 26, 070-673 42 93; gassarvet64@gmail.com

Sekreterare: Bo Nordlund, Strömsborgsvägen 8, 802 66 Gävle

070-680 65 99; bo.nordlund@telia.com

Kassör: Anita Hedberg, Bergsgatan 49, 802 66 Gävle

076-805 77 30; anitahedberg66@gmail.com

Ledamot: Lars Blomgren, Ringvägen 11, 811 52 Sandviken

070-542 14 95; lars.h.blomgren@telia.com

Ledamot: Jan-Åke Hedström, Åkerslundsvägen 20, 811 73 Årsunda

026/29 01 25, 070-307 41 07; janake.hedstrom@hos.sandnet.se

Ledamot: Ove Grip, Staketgatan 33, 803 23 Gävle

076-114 61 09; ove.grip@outlook.com

Adjungerade ledamöter: Anders Hedbom och Curt Larsson

Hedersordförande: Nils Frölander

Revisor: Åke Nilsson, suppleant Anders Steffen

Valberedning: Lars Blomgren och Marianne Silfver

Innehåll i Nummer 2 nov 2019

- 1 "Berra" Hellman gör två mål mot Kalmar FF på Fredrikskans 1982 när GIF går till allsvenskan!
- 2 Ordföranden har ordet. Innehållsförteckning. Styrelsen 2019
- 3 Inbjudan till höstens idrottscafé
- 4-6 Från årsmötet den 24 april 2019 där årets diplom-mottagare elitdomarna Marcus Strömbergsson, fotboll och Dick Wallström, ishockey, intervjuas samt där GHF:s sekr. Bo Nordlund utses till ständig hedersmedlem i GHF
- 7 Om GHF:s Diplom med referatet från "Ricken" Johanssons fria åk i OS i London 1908
- 8-9 Om Medlemsresan med buss till Järvsö den 3 juni 2019
- 10-12 Christer Carlsson berättar om hur Gästriklands Ishockeydomarklubb bildades
- 13 Lasse Eriksson "proffset från Hofors". Ulf Ivar Nilsson berättar
- 14-16 Bo Nordlund om Den döende bandyn och "Portföljbärardagen". Om Einar Danielsson
- 17 Lillemor Forsberg om favoritsporten orientering
- 18-19 BrynäsvalLEN – en fantastisk kamratgård, Calle Barrling berättar. Från invigningen av Brynäs Idrottsplats 1955
- 20 Medlemmar. GHF:s målsättning. Om inbetalning av årets medlemsavgift.

Välkomna till höstens idrottscafé hos Gefle Dagblad/Arbetarbladet Tisdagen den 27 november kl 18–20

Lokal

Waldenströmsgatan 2 (gamla postterminalen) i Gävle
(porten står öppen 17.30–18.00)

Program

Sportchefen **Per Bäckström** och sportjournalisten **Stisse Åberg** berättar om sportjournalistikens utveckling under de senaste 50 åren fram till dagens datum – och välkomnar även frågor och diskussion kring lokaltidningen och idrotten.

Mittmedia och GHF bjuder på kaffe och fikabröd

Per Bäckström

Stisse Åberg

GHF:s medlemsresor 2004–2019

2004	Buss till Idrottsmuséet i Falun och Vasaloppsmuseet i Mora	2014	Buss till Dalarnas idrottsmuseum på Lugnet i Falun inkl. idrottscafé med tema skid - VM i Falun 2015 samt därefter till Vasaloppsmuséet i Mora med Rolf Hammar som värd
2005	Buss till Stockholms Stadion och Bosön	2015	Buss till Nostalgimuséet i Strömsberg och Riksidrottsmuséet i Stockholm med Karl Örsan som värd
2006	Buss till "Billan" Westin och Erik Östlund i Segersta och Höghammarhallen i Bollnäs	2016	Buss till Söderhamn och Hällåsen med besök i Skidstadion. Sedan lunch i Flygstaden och guidning i Flygmuséet
2007	Buss till f.d. Nymans Cykelfabrik i Uppsala och Riksidrottsmuséet i Stockholm	2017	Buss till Skutskärs IP. Kaffé och "Bandysnack". Sedan till Strömsbergs bruk. Vegetarisk lunch i Strömsbergs Café. Guidning i Strömsbergs gamla järnbruk.
2008	Buss till Örebro's idrottsmuseum och Berns Arena	2018	Buss till Årsunda IF för information om dess verksamhet. Därefter färd till Gysinge med guidning i Brandmuséet och lunch i Orangeriet. Sedan till Österfärnebo och Österfärnebo IF för information om föreningens verksamhet.
2009	Ingen resa. I stället idrottshistorisk regionsträff i Göransson Arena i Sandviken	2019	Buss från Gävle till Järvsö via Sandviken och Ockelbo. Besöksmål Järvsö, Bergshotellet och Järvsö IF med idrottshistorikern Erik Wiger som berättare.
2010	Buss till Edsbyns idrottsmuseum och Dina Arena inkl. idrottscafé med bandytema	2020	Vart går färden då?
2011	Buss till Dalarnas idrottsmuseum på Lugnet i Falun inkl. idrottscafé med tema Dalarnas idrottshistoria		
2012	Buss till Tegerna Arena i Leksand inkl. idrottscafé med tema ishockey		
2013	Buss till Friends Arena i Solna och finalmatchen i Damfotbolls-EM mellan Norge och Tyskland		

Årsmötet den 24 april 2019

Gästrikedrottens Historiska Förening höll sitt årsmöte den 24 april i Konstcentrum (Silvanum) Gävle. Som vanligt var det ett välbesökt möte, där idrottsprofiler träffades och pratade minnen. En stabil ekonomi och uppskattad verksamhet gav ansvarsfrihet för styrelsen. Under diskussion om verksamhetsplanen fick styrelsen många förslag på medlemsresor.

Anders Steffen avtackades med blommor för sitt arbete i styrelsen. Som GHF:s kontakt i Ockelbo har han bland annat ansvarat för ett mycket populärt idrottscafé med program och utställning om ortens baskettraditioner.

GHF:s ”ständiga” sekreterare Bo Nordlund blir Hedersmedlem

Årsmötet tilldelade Bo Nordlund föreningens diplom och utsåg honom till Hedersmedlem för hans synnerligen förtjänstfulla arbete som sekreterare i styrelsen under hela 25 år ! och för hans i övrigt mångsidiga och engagerande insatser för gästrikedrottens historia genom en mångfald kunniga och intressanta föredrag och tidningsartiklar.

Hedersmedlemmen saluterades med en ståtlig trumpetfanfar, välljudande utförd av Anders Steffen.

Hedersmedlemmen Bo Nordlund.

Anders Steffen.

Våra internationella elitdomare, årets mottagare av GHF:s hedersdiplom intervjuades och berättade

Efter årsmötesförhandlingarna och en välbehövlig paus med kaffe/te och smörgås som GHF bjöd på, handlade kvällens program om våra mycket välmeriterade elitdomare i ishockey och fotboll, som fick välförtjänt uppskattning samt diplom och blommor för idrottshistoriska insatser.

Thomas Andersson, synnerligen etablerad i såväl internationell som nationell ishockey, var tyvärr förhindrad att närvara och kommer att hedras vid lämpligt tillfälle.

Dick Wallström, började döma i distriktet i början av 70-talet och fr.o.m. 1975 nio säsonger i elitserien, där höjdpunkten var en helt avgörande SM-final mellan AIK och Djurgården. Av den mångfald av landskamper och andra internationella matcher, som Dick medverkat i kan nämnas uppdragen i 1 A-VM, 2 J-VM och 1 J-EM.

Under många år har han fortsatt med en rad uppdrag av särskilt stor betydelse för Gästriklands ishockey, där han fortfarande är ordförande i funktionärs- och disciplin-kommittéerna, vice ordförande i Gästriklands Ishockeyförbund och även ordförande i regionens funktionärskommitté. 2018 erhöll Dick Svenska Ishockeyförbundets högsta utmärkelse.

Marcus Strömbergsson

Femton år som fotbollsdomare på yppersta elitnivå. Visst är Marcus väl värd sitt diplom för idrottshistorisk insats. 2010 och 2011 utsågs han till "Årets domare" i

svensk fotboll. Han har dömt 227 matcher i Allsvenskan och 63 i Superettan. Som Fifa-domare gjorde han 93 internationella matcher, bl.a. i två EM-slutspel.

Marcus berättade om krav och förväntan på domaren:

– Som domare är man medveten om sitt inflytande. Man måste korrekt och ödmjukt klara av kommunikation. Hålla distans för att inte bli störd i koncentration på sin egen uppgift och prestation. Det krävs fysisk och psykisk uthållighet och konsekvens för att orka ta blixtnsnabba och konsekventa beslut.

Visst ger det annorlunda förväntan och anspänning, när man dömer semifinal i EM i Frankrike, än i en seriematch på hemmaplan.

Hur en domare blir bemött såväl före som under och efter en match kan skifta. Marcus berättade ett par olika minnen:

– Som ny och ung hade jag en gång domarens uppgift att före match visitera AC Milan i omklädningsrummet. Jag blev artigt insläppt. Lagkaptenen Maldini, fotbollsförsvarets gigant, låg för massage, som han avbröt och gick runt i omklädningsrummet och presenterade mig för alla spelare.

– Men kärt väl bemötande kunde man också råka ut för. Bulgariens legendar Stoitjkov muttrade korthugget och motvilligt inför en likadan domarkontroll.

Maldini och Stoitjkov, det var på den nivån som Marcus befann sig som internationell elitdomare.

Dick Wallström glad över sitt diplom.

Här får Marcus Strömbergsson sitt diplom.

Estradsamtal om domarens roll

Årsmötet avslutades med ett estradsamtal lett av vår ordförande Gunnar Lindbom, där även de gamla domarrävarna Stig och Christer deltog. De hade båda tidigare blivit GHF:s "diplomater". De underhöll årsmötet med sina minnen och erfarenheter som domare på såväl högsta internationella nivå som hemma i distriktet.

Fr.v. Gunnar Lindbom, Christer Carlsson, Dick Wallström och "altmeister" Stig Carlsson.

Ett axplock med intresserade årsmötesdeltagare.

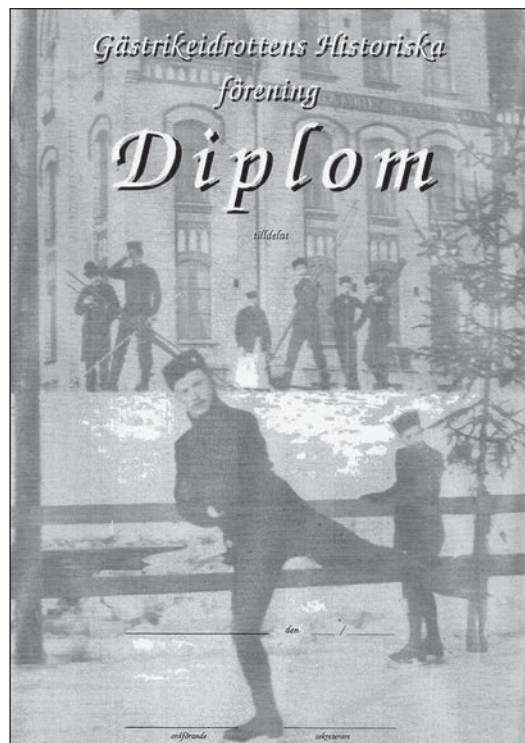
Det strävsamma gamla paret Nell och Erik Ersson. Nell Gästriklands första kvinnliga olympier 1952.

GHF:s diplom

som tilldelas föreningar, ledare och idrottsmän/kvinnor som gjort berömvärda insatser för Gästrikeidrotten, har som bakgrundsbild ett svagt skönjbart foto, som visar Gästriklands förste olympiska medaljör Rickard "Ricken" Johansson från IFK Gävle, när han tränar på Gavleåns is nedanför Sjömanskyrkan i Gävle. Ricken vann ju silvret i konståkning vid OS i London 1908 och gjorde sensation i den fria åkningen, där han mycket klart överglänste den på den tiden ständige segraren Ulrich Salchow.

Trots att vi är bortskämda med så överdådiga sportskrivare som Stisse och Krigarn, måste vi låta våra kära läsare få ta del av referatet från Rickens fria åkning 1908. Ett sport-referat av en tyvärr okänd skribent, som åtminstone undertecknad tycker borde ha fått en silvermedalj han också. Här kommer det:

Nils Frölander

Referat från konståkningens fria åk i OS i London 1908

Siste åkare var "Ricken" Johansson som kom att leverera kvällens överraskning och bästa prestation:

"Så ropas hans namn ut: Mr Johansson, Sweden! Han står vid ett hörn av banan. Musiken spelar upp en entusiasmerande Sousamarsch. Det är 'Under stjärnbaneret'.

När trumhvirfeln smattrar, sätter han ut över banan, snabb som en pil. Denne undersättsige, ljuse nordbo äger ett mångfrestande mod, för hvilket ingen fara finnes, och en energi som ej vet af svårigheter. Hvarje hans rörelse är ett vågspel, hvarje glid ett konststycke. För hvar minut, som synes tilländagången, gör han ett mästerverk, som väcker lika kraftiga applåder som de bästa af hans medtävlare fått efter slutad uppvisning.

Hans kanske bästa konststycke var korkskruven. Han stod alldeles stilla. Så började han sakta vrida sig omkring sig själf. Rörelsen blef snabbare och snabbare, som ville den pointera musikens utdragna trumvirvel. När den nått höjdpunkten af hastighet, såg man blott rörelsen och kunde ej urskilja mannen. Då sänkte han sig ned till sittande ställning under det farten aftog. Men när den nästan afstannat, ökades den igen, blef snabbare, snabbare, under det han höjde sig. När den åter nått höjdpunkten – afbröts den plötsligt och han stod på skridskospetsarna med händerna uppåsträckta. Det blef en våldsam ovation. Konststycket tog en hel minut. Andra och tredje minuten ritade han i snabb fart stora, beundrans värda, konstri-

ka mönster. Man fick den uppfattningen, att skillnaden och övergången mellan inner- och yterskär, bakåt- och framåtskär, snabb het och stillhet för honom voro upphäfdade. Publikens var idel öga, medtävlarna stodo orörliga och följde hans rörelser, till och med ett par af prisdomarna syntes glömma sig. De sågo förundrade ut och glömdo anteckna.

Tredje minuten var slut. Hr Johansson hvilade i sakta glidande skär. Så ropas: en half minut! – Johansson står vid andra änden af banan. Han böjer sig sakta framåt med knutna händer. Han ger fart med tåspetsarna och börjar en löpning i rät linje över banan. Det är omöjligt att beskriva rörelsen efter att blott ha följt den en half minut. Det var Sousamarschens knutna enegi, hela dess medryckande entusiasm. Det växte ett underkufvadt mummel bland publikens. En prisdomare tappade sin anteckningsbok. – man såg blott skridskornas isande stålblankningar och kroppens mångskiftande fram- och bakåtgående avstannande och accelererande rörelse. Mumlet växte, starkare, högljuddare. Nu nådde han målet, nu ropas minuten slut, nu avbröt trumslaget den jublande segermarschen. – Då var spänningen slut. Då började ovationen. Det var inte blott applåder, det var stampningar och rop och skratt och hurrande!"

Johanssons friåkning fick den högsta domarpoängen. Han passerade Thorén klart men avståndet till Salchow var alltför stort att ta in.

Resultat: Konståkning, herrar:

			Summa platssiffror	Total- poäng	Poäng figuråkn	Poäng friåkning
1	Ulrich Salchow	SVE	7	1.835,5	1.172,5	714,0
2	Richard Johansson	SVE	10	1.826,0	1.070,0	756,0
3	Per Thorén	SVE	14	1.737,0	1.094,0	693,0
4	Johan Keiller Grieg	STB	19	1.554,5	938,5	616,0
5	Albert March	STB	29	1.160,0	761,0	399,0
6	Irving Brokaw	USA	30	1.151,0	718,0	433,0

GHF:s medlemsresa med buss till Järvsö den 3 juni 2019

Gästriken börjar med att citera den vänliga och positiva rapport från medlemsresan, som Dan Nordfeldt skickade till oss direkt efter hemkomsten till researrangörerna:

Ja vad ska man säga – än en gång en fullträff för “våra” engagerade ledare i GHF. Resan till Järvsö med en fullsatt buss från Gävle och Sandviken även Ockelbo bjöd på lite trafikhinder med vägbyggnationer. Väl framme lotsades vi vidare till Järvzoo och en givande rundvandring med Vargar, Björnar, Ugglor av olika slag ja även Lo och Järv bjöds vi på. Finfint lunchbord hade Berghotellet fixat och dom stod för en just service. Järvsöspecialisten Erik Wiger (som jag personligen känner sedan gammalt) bjöd på en hisnande färd bland sina egna upplevelser i idrottens värld. Alla lystrade till hans tillbakablickar i idrotten och vad sägs om att fortfarande äga rekordet på 3000 m hinder i Gävleborg!! Kaffe och rundresa avslutade färden runt Järvsö där Erik än en gång fick igång hela bussen med sina satiriska inlägg mellan guidningarna i Järvsö. Vädret var gynnsamt och alla var mer än nöjda med dagens utflykt. Visst ja – som vanligt bjöds på en klurig frågetävling där 4 st. fick dela på första priset där 9 rätt av 11 möjliga gav vinst den här gången. Än en gång TACK till våra smarta arrangörer. Givetvis hoppas vi på flera turer – hälsar Dan!!!!

Vi tackar naturligtvis Dan för den fina reklam han ger GHF i sitt brev. Som den positiva människa han är bortser han i sin skrivelse att resan dock inte gick hundraprocentigt som planerat. Detta helt utan researrangörernas förskyllan. Bl.a. försinkades restiden avsevärt på grund av ett otal vägarbeten utefter

färdvägen och deltagarna blev också snuvade på planerad DVD-visning i bussen med information om resmålet m.m., eftersom DVD som utlovats av Perssons bussar ej fanns i bussen.

Men sånt händer.

Till vänster: Erik Wiger, som fortfarande har rekordet för Gävleborgs län på 3000 meter hinder, på väg över vattengraven.

Till höger: Erik Wiger, vars skägg blivit mycket ljusare. Här tillsammans med Dan Nordfeldt.

BERGSHOTELLET I JÄRVSÖ

Vid Gästrikeidrottens Historiska Förenings medlemsresa sponsrade Bergshotellet i Järvsö deltagarna med subventionerat pris på lunch.

GHF fick också utan avgift disponera hotellets matsal för föreläsning av Erik Wiger.

GHF tackar Bergshotellet för bra bemötande.

Gunnar Nyberg.

Stigbjörn Vestberg.

Olof Wahlman och Kjell Damberg.

Fr.v. Doris Wiberg, Anders Steffen, Solgerd Steffen och Margareta Eriksson.

*Resan planerades
av Lars Blomgren
och Jan-Åke Hedström*

Gästriklands Ishockeydomarklubb bildas

Det är torsdag den 16 oktober 1958. Axel "Pälsa" Svensson närmast slängde i sig maten i lunchrummet på Gefle Porslinsfabrik. Arbetskamraterna kunde konstatera att Axel hade bråttom och var mer koncentrerad än vanligt! Han småsprang tillbaka till sin arbetsplats i ett litet förmanskontor i fabriksbyggnaden.

Där satte han sig ner och skrev klart ett utkast till dagordning för kvällens viktiga möte...

Klockan var 17,45. Innan Axel tryckte ned det slitna handtaget på dörren till Café Linnéa slängde han en blick mot cykelstället utanför. Jodå en röd Hermes och en blå Husqvarna som han kände igen, stod parkerade där. Många kamrater och domarkollegor hade redan kommit!

Väl innanför dörren slog den härliga doften av nykott kaffe och nybakt bröd emot honom. Han nickade mot Birgitta Jonsson (fjolårets Gävle Lucia en trevlig Brynästjej född på Mejseln) bakom disken, och steg in i själva kaférummet. Där satt de, ett 20-tal ishockeydomare, alla kollegor till Axel.

Bland dessa domare satt också Axels edsvurna... Gösta "Cirkushästen" Carlsson, som fått sitt öknamn eftersom han hade ett ticks som gjorde att han ständigt knyckte på huvudet

som en stolt cirkushäst! Gösta var populär bland spelarna för att han dömde rättvist i alla lägen. Där satt också Bengt Sahlström, "Salle" kallad. Också han en duglig rättskipare med pondus. "Salle" dömde även fotboll med den äran.

Exakt klockan 18 slog Axel "Pälsa" Svensson knogarna i cafébordet och öppnade mötet! Axel redogjorde för hur han tillsammans med Gösta och "Salle" kommit fram till att domarna i Gästrikland borde starta en egen klubb. En kamratförening för alla domare på alla nivåer, ett naturligt forum för såväl social gemenskap och som ett slags fackförening för att lyfta fram domarnas arbetssituation inom Gästrikeshockeyn. Intresset för ishockeyn i Gästrikland hade formligen exploderat, inte minst efter GGIK:s SM-guld förra säsongen! Detta gällde även på domaresidan. Många nya ansikten dök upp på aspirantkurserna som anordnades av Gästriklands Ishockeyförbund. I denna utveckling kändes det som att domarsidan halkade efter. Man hade inom Gästriklands Ishockeyförbund klara problem att ta hand om och strukturera upp den delen av ishockeyn. De lade den mesta energin på att ordna med serier och ordna med övergångsbestämmelser m.m.

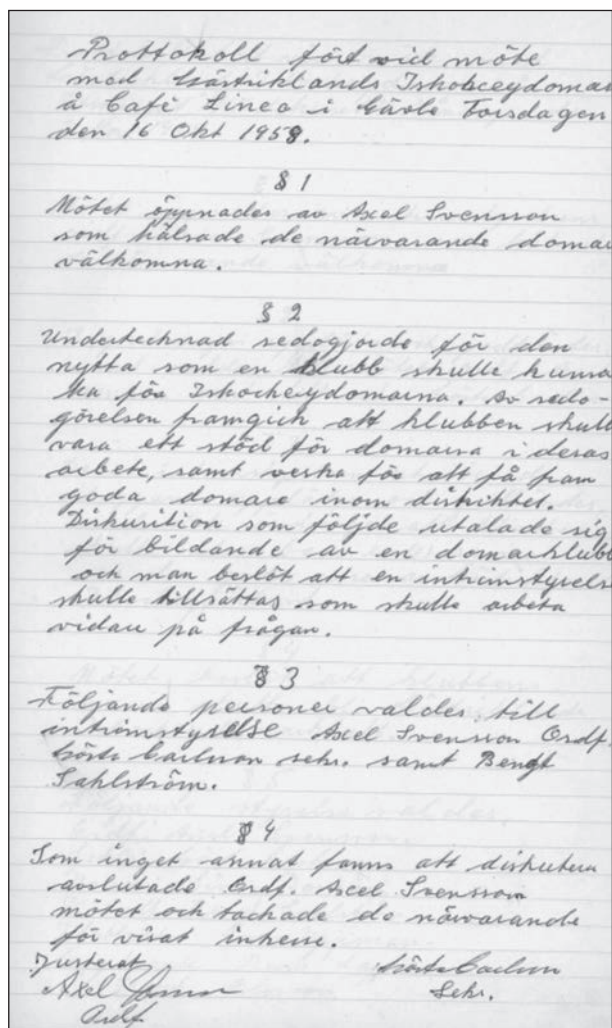
En domareklubb skulle naturligtvis också på sikt verka för att i en förlängning, förhoppningsvis ses som en konkret förhandlingspart gentemot Gästriklands Ishockeyförbund, som framtill nu helt godtyckligt bestämt om t.ex. domarnas matcharvoden. Dessutom kunde en domareklubb bli ett naturligt forum för de nya unga domarna, där dessa kunde tas om hand av och stötts av de mer rutinerade kollegorna.

Det var ju inte bara matcharvodena som var viktiga, det var ju även domarnas arbetssituation överhuvudtaget. Ofta fanns inget speciellt omklädningsrum för domarna, man fick byta om hemma eller tillsammans med spelarna! Även domarutrustningen skulle ju bli billigare att införskaffa om man gick ihop och köpte utrustning i större partier. Domarna på 50-talet dömde i en kort svart skinnjacka med pälskrage och vit skjorta och slips! Svarta byxor med tydligt pressveck ingick också i utstyrseln. Under 50-talet dömde man oftast ensam, speciellt i lägre serier som div 2 och neråt. Utstyrseln var dyr.

Mötet enades om att fördelarna med en klubb alltså var många och man beslutade sig för att bilda en domareklubb samt att tillsätta en interimsstyrelse som fram till nästa möte skulle arbeta med riktlinjerna för en sådan klubb.

Interimsstyrelsen fick följande utseende: Ordf. Axel Svensson, Sekr. Gösta "Cirkushästen" Carlsson och ledamot Bengt "Salle" Sahlström.

Knappt en månad därefter, lagom tills ishockeysäsongen startade (konstfruset fanns endast på Nynäs Isstadion), hölls nästa möte. Måndagen den 3 november 1958 på Restaurant Vårdshuset (hörnet Nygatan-Köpmangatan), upplästes och godkändes så den nybildade domareklubbens stadgar för allra första gången. Mötet beslutade att klubbens namn skulle vara Gästriklands Ishockeydomareklubb. I stadgarna framgår också att man skall verka för god idrottslig kamratskap och för att få fram goda domare till distriktet.

Klubbens första officiella styrelse blev:

Ordförande:	Axel Svensson
Sekreterare:	Gösta Carlsson
Kassör:	Einar "Bola" Boström
Vice Ordförande:	Bengt Sahlström
Klubbmästare:	Sven Uppman
Suppleanter:	Rune Lannemo, Kent Olsson
Materialförvaltare:	Sven Uppman
Revisor:	Olle Carlsson
Revisorsuppleant:	Lennart Fors samt Rolf Flycht.

Sedan dessa möten har mycket vatten runnit under Svängbron, men när man bläddrar i gamla mötesprotokoll från klubbens möten både när det gäller s.k. allmänna möten som rena styrelsemöten finner man att klubben i alla år varit ytterst välskött, och den ursprungliga målsättningen till fullo uppnått!

När man sedan studerar de välskrivna protokollen så ser man att klubben på sina olika möten under åren behandlat såväl större som mindre frågor. I vilken kategori man sätter denna fråga (från 1958), "domaren valde att inte starta matchen enär så mycket snö samlats bakom sargen så att det ej blevo någon s.k. studs för vare sig ishockeypucken eller tacklad spelare, och där domaren av den ditkommenderade och enligt domaren dessutom "rejält överförfriskade" "snöröjaren, erhöill en s.k. "snyting" så att blodvite i en näsborre uppstod! Snytingen blev till och med applåderad av delar av den "okunniga ishockeypubliken!" får väl bestämmas av läsaren.

Klubben har också haft turen av att genom tid haft (och fortfarande har) fantastiska drivkrafter i styrelsen! Utan dessa fantastiska människor som med sitt intresse för domarnas arbetssituation och sitt sociala engagemang, har förmodligen Gästriklands Ishockeydomareklubb gått samma väg som många andra domarklubbar i landet, dvs. lagts ned!

På tal om fantastiska drivkrafter så är frågan om inte den allra färgstarkaste människan ändå var klubbens allra första ordförande! Axel "Pälsa" Svensson hade en fantastisk utstrålning, en enorm pondus, integritet och en medfödd känsla för rättvisa! "Pälsa" som själv hade dömt både ishockey, fotboll och bandy, och med ett förflutet som duktig fotbollsspelare i Brynäs IF, hade dessutom alltid glimten i ögat, var snabb i tanke och replik, men drog sig aldrig för att gå i polemik och ta hårda strider i kampen "för sina domare", även om det kostade honom både tid och s.k. "vänner", bland både spelare, ledare och andra! Påpekas kan att landets i särklass idag bästa speaker **Kent Larsson på Gavlerinken** som dominerat och satt standarden för en ishockeyspeaker har "Pälsa" som morfar. "Bra stam" som vi inom Travet säger.

På den tiden när det fanns andra domareklubbar i närregionerna (typ Hälsinge och Västmanlands) så hade Gästriklands Ishockeydomareklubb årligen träffar med någon annan domareklubb. Det var trevliga familjetillställningar där tävlingar i olika grenar hölls. På våren efter hockeysäsongen spelades ofta hockeybockey. På somrarna var aktiviteterna fotboll, löpningar, badminton,

Einar "Bola" Boström.

minigolf, cykling och simningar mm. Verkligt uppskattade träffar där domarnas familjer fick chansen att träffas under gemytliga former. Även där noterar man att GIDK höll sig väl framme i resultatlistorna. Det syns i protokollen att det funnits många goda idrottsmän i klubben.

En del uppseendeväckande notiser måste återges från dessa protokoll. Som t.ex. när Nisse Nyhlén (ishockeydomare på distriktsnivå) på Bolleberget i Bollnäs cyklade ifrån en Hälsingekollega från Elitserien i en grym uppförslbacke och vann med hela 2 minuter! (En halv evighet)... Prestationen blir inte sämre av att Nisse vid tillfället hade fått låna en gammal rostig damcykel av en förbipasserande, medan Hälsingen hade en ny 5-växlad racer dito! På den tiden var inte ordet "doping" uppfunnet, annars hade nog de förundrade Hälsingarna kommit stickandes med en plastmugg till den gode "Nylle"!

Apropå doping, så var man som sagt inte så noga förr i tiden och speciellt vintertid vid hockeybockeyn togs det en och annan s.k. "Apricot Bandy"! När det gäller just hockeybockey så har vår vän Kjell Lind, utan någon som helst konkurrens, klubbrekordet när det gäller målsumpning. Vid en match mot Hälsingland i Ljusne Ishall och efter en smörpassning från undertecknad (CC), stod Kjelle ensam med bollen på mållinjen när det återstod 30 sekunder av matchen (målsen låg bortfintad i sarghörnan) men Kjelle sköt över, inte bara målburen utan plexiglas, nätet och hela läktaren! En otrolig prestation! Bollen har fortfarande inte hittats! Matchen slutade 2-2.

Simning. Vid sommarspelen på Valbo Sportcentrum ledde Dick Wallström simningen överlägset efter 25 meter, men nyss hemkommen från Rhodos som han var och därmed rejält sliten till kropp och själ, gav han uttrycket att "gå in i väggen" ett ansikte. Han stod plötsligt stilla som ett flöte i vattnet och blev passerad av samtliga! Många befärade att en drunkningsolycka skulle lägga en mörk skugga över tävlingen! "Så där sakta kan ingen människa simma" fastslog en förbipasserande tant med rollator i 90-årsåldern... I intervjuen efteråt påstod dock till allas förvåning en något förvirrad Dicken att han kände sig "helt överlägsen" och "förstod ingenting".

En koll i Gefle Dagblad som vid tiden för Domareklubbens bildande faktiskt kostade hela 30 öre! ger vid handen att följande stod att läsa i GD den 16 oktober 1958:

På sportsidan hittar man en artikel om att i ishockeyn var det transferstopp den 15 oktober, och denna säsong började förbundet registrera samtliga spelare. Tage Malmberg, sekreterare i Gästriklands Ishockeyförbund, tror att det kan bli ännu fler transfers än förra säsongen! Då var det åtta.

Brynäs har beslutat att återgå till sina gamla klubbfärger, svart, gult och vitt, och på en bild poserar nyförvärvet Perra Wallin med ett av de förslag till ny klubbdräkt som lagts fram.

GGIK har värvat Heimo Klockare från Hofors och Leif Edbom från Hagalund. Har förlorat Valter Åhlén till Hammarby och Hasse Isaksson till Hemsta.

Strömsbro har värvat Pärre Härdin och Börje Elofsson från Ungdomsgården i Söderhamn.

GIDK har haft 2 Hedersordföranden genom åren. 1 Axel "Pälsa" Svensson och nuvarande Christer Carlsson.

Axel "Pälsa" Svensson och Christer Carlsson.

Ur Söderhamnskuriren 25/9 1901.

En idrottsfärd till Gefle.

I söndags morse afreste härifrån med ångaren »Fram» ett 20 tal idrottare, bland hvilka befann sig S. I. F:s fotbollslag, som i Gefle skulle mäta sig med »Sverges främsta fotbollsspelare», Gefle Idrottare.

Vädret såg ut att bli härligt, och vi väntade oss en mycket angenäm resa. Knappt hade vi emellertid kommit en mil ut i skärgården förrän för våra sömniga ögon visade sig en allt tätare och tätare dimma, och det blef tydligt att vi ej skulle kunna taga oss igenom Tuppsundet, mot hvilket vi styrde kursen.

Till Tupphryggan kommo vi dock, men se'n var det stopp.

Nåja, det var inte lönt att rasa. Vi togo saken lugnt och gingo i land på Tuppen, där vi roade oss på bästa sätt med lekar, distansöppningar o. s. v.

Nära fyra timmar efter det vi lagt oss vid Tuppen, började det vid 11-tiden att lättna och vi gifvo oss åter i väg. Längre fram på dagen blef vädret det bästa man kunde tänka sig med strålande sol från en klar himmel. Utan vidare äfventyr kommo vi också vid 3 tiden fram till Gefle.

Kl. half 4 skulle täfingen gå af stapeln. Inte voro vi just i någon öfverdrivet god kondition — vi hade haft så klen med mat ombord — men vi tagade dock gladeliga direkt upp till täfingsplatsen, där folk redan börjat samla sig.

Och så började täfingen. Som skiljedomare fungerade kand. D. Elfstrand, lärare vid Gefle allm. läroverk och en af Gefleiddrottens främste stöttepinnar. Linievakter voro fabrikör A. V. Mattson, Gefle, och hr G. Sköld, Söderhamn.

Geflebornas kapten var hr Rob. Carrick i:or, hvilken hade sin plats i anfall. Vår kapten var hr Sten Björkman, som försiktigtvis placerat sig som centerman i första försvaret.

Det hade ej gått mer än fyra minuter förrän vi, som hade solen emot oss, förlorat ett mål. Och sedan förlorade vi under första halftimmen ytterligare fyra mål, utan att vi en enda gång lyckats drifva bollen öfver motspelarnes mållinie.

Andra halftimmen började bättre och vi hade t. o. m. ett par gånger haft bollen uppe vid Geflelagets mål, då vi förlorade två mål alldeles efter hvarandra och sedan åter tvänne.

Sista halftimmen voro vi emellertid bra mycket djärfvare och lyckades flere gånger få upp bollen mot det andra målet, ja det var en gång nära att vi skulle ta ett mål — men det lax inte. Gefleborna togo samtliga mål genom sin kapten.

Vi förlorade alltså 9 mål och togo — intet, ett resultat, som ju var att vänta redan när man före spelets början såg de båda lagen stå uppställda mot hvarandra. Gefleborna voro stora, grofva, fullväxta karlar, vi däremot de flesta halfvuxna ynglingar.

I alla fall sade de, som något begripa, att vi tagit oss sen sist, och med det vitsordet gå vi nu och hoppas att till en annan gång ha bättre lycka, om det också inte skulle bli förrän i en långt aflägsen framtid, då vi skola inviga vår idrottsplats.

Efter täfingen var å hotell Victoria anordnad en trefflig tillställning, som fortgick under den angenämaste stämning till framåt 10 tiden, då vi begafvo oss på hemvägen.

Denna — hemvägen vill säga — blef ändå längre än ditresan och betydligt obehagligare. Vi hade knappast hunnit inom synhåll af Störjungsfrufyrea, förrän tjockan kom och tvang oss att under rätt svår sjö och mitt i öppna sjöa tillbringa natten. Inte kunde hytten ombord håller härbergera oss alla, utan de flesta finno taga sin tillflykt under en filt på det öppna däck.

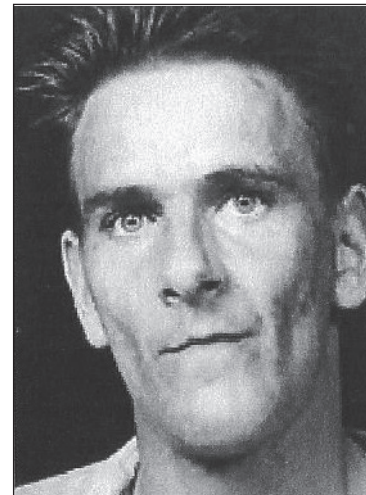
Det var en obehaglig natt, men den tog slut äfven den och morgonen grydde, hvarvid dimman lättade något. Och kl. 11,15 f. m. voro vi åter hemma efter en resa som trots sina obehag dock hör till de treffigaste Söderhamnsidrottarna någonsin gjort.

En som var med.

Lasse Eriksson

Proffset från Hofors

Lasse Eriksson från Hofors var en bländande fotbollsspelare som kunde finta bort ett halvt motståndarlag nästan utan att röra bollen.

Han var energisk och snabb, alltid rätt placerad och hade en otrolig blick för spelet. Men han hade lite svårt att göra mål, och det var väl därför han aldrig blev särskilt populär bland de svenska sportjournalisterna. De jublade när han petades från landslaget efter tre halvdana matcher 1952 och när fotbollsbasen Putte Kock året därpå gav honom en fjärde chans undrade experterna vad en centerforward som inte gjorde mål hade i landslaget att göra.

Men Kock stod på sig och menade att om Sverige skulle ha en chans mot ett segertippat Skottland måste Hofors-Lasse vara med i laget.

Matchen gick på Hampden Park i Glasgow 6 maj 1953 och Sverige lyckades sensationellt vinna med 2–1 inför 83 000 förbluffade åskådare. Första målet gjordes av Gösta Löfgren sedan Lasse Eriksson dribblat bort skotska högerbacken två gånger och vänsterbacken en gång. Det andra – själva segermålet – gjorde Lasse själv. Frispelad med målvakten Farm lobbade han elegant och behärskat bollen i nät. Ett klassiskt mål som det kom att pratas om i årtionden.

Dagen därpå hyllades Hofors-Lasse i de svenska tidningarna. Idrottsbladet kallade båda målen för mästerverk, noterade att det var gott virke i matchvinnaren och berömde hans ”killer-instinkt”.

Men i samma referat konstaterades också att ”Lasse Eriksson är ingen center och blir det aldrig. Därtill är han alldeles för klen på huvudet, som han skrämt doppar mellan axlarna i höjdduellerna. Han kommer för valhant och klumpigt till bollen trots att han har så mycket fotboll i kroppen. Om han kunde lära sig växla om steglängden skulle det gå bättre. Men det är nog för sent påtänkt.”

Det är lite svårt att förstå varför han behandlades så grinigt av pressen, till och med den dag de hyllade honom som nationens hjälte. Sagan om Hofors-Lasse är ju som hämtad ur en dåtida novell i Rekordmagasinet. Han var den enkla grabben som värvades från en liten bruksort till en framgångsrik allsvensk klubb, debuterade i landslaget bara en månad senare och var året därpå proffs i Frankrike. Snacka om kometkarriär!

Lasse Eriksson var född 1926 och började tio år senare spela fotboll i Hofors AIF:s pojklag. Han platsade i juniorlaget redan som 13-åring och ansågs fem år senare vara mogen för A-laget, som då spelade i division III. Sedan dröjde det rätt många år innan han upptäcktes av Degerfors IF, men i slutet av april 1952 spelade Lasse sin första allsvenska match, 26 år gammal.

Någon vecka senare satt basen för svenska landslaget, Putte Kock, på läktaren på Stora Valla. Han behövde en ny center och hade fått tips om att degerforsaren ”Hambo” Jakobsson kanske var en lämplig kandidat.

Det var han inte, tyckte Kock. Däremot imponerades

han stort av lagets nya högerinner, så redan i slutet av maj kunde Lasse Eriksson dra på sig den blå-gula dressen.

Nu gjorde han inte något större väsen av sig under sitt första år i landslaget, men han togs ändå ut till den trupp som fick åka till OS i Helsingfors samma år. Där fick han inte spela en enda match, men hemma i Degerfors gjorde han bra ifrån sig och året därpå fick han ytterligare några chanser i landslaget. Det hann bli totalt tio landskamper och tre mål innan han 1953 reste till Paris tillsammans med landslagskompisen Arne Selmosson för att bli proffs.

Lasse kände till att legendariska Real Madrid var intresserat av honom men när spanjorerna aldrig hörde av sig skrev han i stället på för franska topplaget Toulouse. För den namnteckningen fick han 100 000 kronor, en svindlande summa på den tiden.

Varje franskt lag fick dock bara ha tre utländska spelare och eftersom Toulouse redan fyllt sin kvot fick Hofors-Lasse spela sin första säsong som proffs i division I-klubben Sète, som hade samma ägare. Där gick allt bra och säsongen 1954/55 hade han en fast plats i FC Toulouse.

Laget blev tvåa i högsta franska serien och Lasse Eriksson gjorde tre mål, vilket räckte för att kontraktet skulle förlängas i ytterligare ett år.

I slutet av 1954 skrev Lasse en krönika i Arbetarbladet om livet i den sydfranska industristaden. Han berättade att Toulouse hade 350 000 invånare, att fransmännen var snälla och hjälpsamma och att han och familjen trivdes bra även om det var så och så med bekvämligheterna:

”Vi har en lägenhet i ett nybyggt hus. Två rum och kök, badrum, ingen centralvärme. Eldar i en panna i köket med koks, och det är inget vidare precis.”

1955 hamnade Toulouse en bra bit ner i tabellen och Lasse Eriksson flyttades till FC Grenoble i division II.

Första säsongen gjorde han tio mål, men nu började han tröttna på proffslivet. Dessutom var det dags för äldsta flickan att börja skolan. Så våren 1958 var Lasse tillbaka i Sverige där han togs emot med öppna armar av Sandvikens IF. Laget spelade i allsvenskan och Lasse gjorde mål redan i första matchen. Han blev kvar i SIF i en och en halv säsong, därefter blev han spelande tränare i sitt gamla Hofors AIF som under hans ledning vann division fyra 1960.

Tre år senare lade han fotbollsskorna på hyllan, som det heter. Men han blev kvar i Hofors till sin död 1994.

Ulf Ivar Nilsson

Den döende bandyn

En säregen historia om svensk natur, nationalism och nostalgi

Historiedocenten Torbjörn Andersson, koncentrerad på idrottshistoria, har en provokativ titel på sin dokumentation och analys av bandyns historia. Titeln anspelar på Nils Dardels berömda målning. I beynnelsen var bandy en aristokrat bland sporter men lämnade sitt förnäma ursprung. I fortsättningen utsatt för ett ständigt stråk av dödförklaringar

Boken är en berättelse om hur bandyn skickligt och envist överlevt trots frustration i valet mellan tradition och förnyelse. Få idrotter i Sverige kan mäta sig med bandyns historia från aristokrati och akademiker i Stockholm och Uppsala till brukssamhällen och folkets hjältar. För kungahus och överklass var bandy med trissa en gång nyttigt och avkopplande friluftsliv under vintern, inte minst för aristokraternas damer.

Kanske att bandyns utveckling säger en del om Sverige som land? Inställningen till naturen, till nationalismen och nostalgin präglar bandyns 100-åriga historia. Modernism har varit ett dödshot, men tradition har stått emot.

Torbjörn Andersson visar hur bandyn förmått skifta karaktär. I boken redovisar han omsorgsfullt hur de klassiska framgångsrika klubbarna och starka profilerna satt sin prägel på bandyns historia och förnyelse. Ett rikt bildmaterialet illustrerar förändringen genom åren.

Bandyns storhetstid

Den förmoderna bandyn sträckte sig fram till mitten av 1950-talet och var ofta ett vågspel på bräcklig naturis, inte sällan i bister kyla, i regn eller snöyra. Tidigt hamnade bandyn därför på undantag längst i norr och söder av klimatskäl. Där var det bekvämare att spela ishockey på liten plan. I Skellefteå och Malmö gjorde man sig inte stort besvär med bandy.

SM-final med svenska flaggor i Gävle 1939. Måldomaren i ytterrock och hatt.

Bandyns naturkontakt, som på Skutskärs idrottsplats, stärkte dess svenskhet.

1940-talet var idrottens patriotiska tid. 1950-talet blev den svenska idrottens och särskilt bandyns storhetstid. Publiksiiffrorna var häpnadsväckande. Tidningarnas sportsidor och radions sportsändningar drev på intresset.

I Gästrikland gick publiken på bandy som aldrig förr eller senare. Bandyklubbarna redovisade 1951 förbluffande publiksnitt: Forsbacka IK 4689, SAIK 2687, Huga 2106. Detta på de sju omgångarna i högsta serien.

Det fanns ingen sarg. Ingen standardutrustning, men keps och golfbyxor. Bandyns hjältar ur folket som Einar Ask och Nicke Bergström var i dignitet med Gunnar Nordahl och Mora-Nisse. Bandy var på god väg att bli nationalsport. Men bandy som enbart svensk sport kändes otillräckligt. I OS 1952 i Oslo fick bandy vara med på prov som uppvisning. Nästan hela landslaget kom från bandybältet Gästrikland och Hälsingland.

I strävan efter internationalisering gick bandyn under det kalla krigets första tid emot rådande politisk stämning och skapade goda relationer med Sovjet. Bandyn rusifierades. Allt gott kom från Sovjet: offsideregeln som i fotboll, tacklingar som gynnade defensivt spel förbjöds, sarg provades och rysk skridskoslipning tillämpades. Snart krävde det högre tempot efter rysk modell avbytare och två domare. Då försvann måldomaren. Ofta klädd i hatt och överrock!

Bandyns modernisering

Bandyn blir schizofren från slutet av 1950-talet till dags dato. Med entusiasm eller tvivel tar man till sig modernisering, samtidigt som man behåller nostalgisk föreställning om bandyns särart. Sargen utvecklade nya möjligheter i spelet, men traditionalister var skeptiska. Den blev ett tvistefrö. Det börjar likna hockey! Gamle stjärnan Pontus Widén, en av bandyns makthavare, var en av sargens långlivade motståndare.

Det blev elljus över konstfrusna anläggningar, ibland med värmeläktare. Lagen spelade med plastboll, i hjälm och standardiserad utrustning med dräktreklam.

Bandy blir en ifrågasatt TV-sport. Man ser inte bollen! Då tillrättavisade de invigda alla okunniga: "Den som begriper bandyspelet behöver inte se bollen!"

Med sin i bygden folkligt förankrade bandyhall visade Edsbyn 2004 vägen in i en ny bandyepok. Västsverige umecklas till ett nytt bandybälte.

Föreningar lever över bandyns tillgångar och konkurser hotar. Miljonärer träder till och avlönar spelare. Utbytet med Ryssland är intensivt. I österled tjänar bandystjärnorna stora pengar under några år. Bandy förvandlas till arenaidrott med event och cupspel. Samtidigt minskar underligt nog publiksnittet drastiskt. Bandyportföljen visiteras vid entrén eller vid puben, där arrangören säljer dyr öl.

Dambandy från begynnelsen

Torbjörn Andersson har funnit det både angeläget och förvånande att kartlägga dambandyns sensationellt långa historia. Under slutet av 1800-talet startade mixedbandy för att en bit in på 1900-talet bli landets äldsta kvinnliga lagsport, särskilt utövad av aristokratis damer som sunt friluftsliv.

Med bredare social anslutning har dambandy alltid funnits men haft svårt att slå igenom. Försök till utveckling har följts av bakslag. Ansvariga har behandlat dambandy nonchalant. Numera är trenden positiv med focus på både VM, SM-final och Skutskärs IF:s djärva satsning.

Bandyn överlever

Bandyn är inte döende. SM-finalen, unik för svensk idrott, ser Torbjörn Andersson som hopp om överlevnad och framtid. Han hävdar att bandyn behövs som färgstarkt bidrag i en mångfacetterad moderniserad idrottsvärld. Att nytänkare trodde sig kunna bryta traditioner och locka

moderna åskådare i massor till Friends- och Tele 2-arenor med ljusspel, speaker och popmusik på högsta nivå är svårt att förstå. Nostalgin förtvinade. "Ibland kan gammaldags inramning också vara ett event".

Med allt vad SM-finalen innefattar är den en samlande symbol för att sportens anakronism bandy har en framtid. Den portföljbärande bandypubliken söker nostalgi, att kollektivt vara delaktig i minnen och stämning.

Kronprinsessans Hockeyklubb på Stadion.

Portföljbärardagen

I boken om "Den döende bandyn" får bandyportföljen sin egen minnesteckning

1951 såg drygt 28000 åskådare Bollnäs besegra Örebro i SM-finalen. På måndagen städade vaktmästarna undan 6000 tomma halvpannor brännvin, spår efter de famösa bandyportföljerna.

Vår nostalgi att ta med brun portfölj på bandymatchen, dock inte självklart med starka drycker, fick sitt ursprung när Tecknar-Anders 1958 skildrade finalpubliken som en portföljarmé. Han lade in finalen i almanackan som den stora portföljbärardagen.

I sin självbiografi ondgjorde sig Nicke Bergström över fyllon och sprängladdade portföljer.

Bruksarbetarna behövde rejäl väska för sin förtäring under bandymatcherna. Unikaboken var olämplig men brukstjänstemännens portfölj var användbar.

Spritmuseet i Stockholm har en bandyportfölj i sin utställning med förklaringen att herrar i den ville dölja att man bar på varor från systemet.

Den internationellt ledande reseguiden "Lonely

Planet" har i boken om Sverige ett enda sporttips. En Hammarbymatch utomhus på Zinkensdamm. "But make sure you bring your thermos of kaffekask".

Bo Nordlund

Einar spred ljus över bandyn

Elljus och konstfryst var de helt avgörande faktorerna för att bandyn under 1960-talet kom att utvecklas med både en avsevärt större bredd och med mer än fördubblade spelmöjligheter. Kom ihåg att Rocklunda i Västerås var den första konstfrysta bandybanan i världen när den invigdes 1956. Först fem år senare 1961 kom efterföljarna Uppsala och Skutskär. Sedan rullade det på. I bandyallsvenskan blev det elljuspremiär 1963. Snart var den tid borta då bandy måste

Einar Danielsson.

spelas mitt på dagen solljusa vintersöndagar. Nu skulle det bli möjligt att träna bandy och spela matcher på vardagskvällar.

Och vi i GHF kan vara stolta. Det var **ellingenjören Einar Danielsson** från Gävle, som blev bandyns elljusapostel och spred ljus över bandyn.

Ni kommer väl ihåg den alltid glade GHF-medlemmen Einar? Einar som på ålderns höst hade besvär med sina ben och därför ibland hade svårt att hinna med oss andra, när vi hade bråttom mellan attraktionerna under våra medlemsresor. Hans sista medlemsresa var den till Leksand 2012. Han skulle då strax fylla 95 år. Resan till Friends Arena och EM-finalen för damer året därpå avstod han ifrån, eftersom han hörde att det kunde bli långa promenader från och till bussen. Vilket det verkligen blev. I april 2014 avled den här-lige gamle kämpan.

Via ordförandeskapet i Gästriklands Bandyförbund kom Einar in i Svenska Bandyförbundets styrelse 1961. I förbundets plankommitté kom han att under mer än 20 år vara den officiella kontaktmannen i elljusfrågor, där han gav råd och anvisningar, skissade anläggningar, gav luxtips och bistod på alla sätt. 1962 utformade han de första elljusbestämmelserna.

Einar växte upp med skridskor och spelade bandycenter i moderklubben Ala IF. Ett par år på 50-talet spelade han i mästarklubben IK Huga mellan Leif Lindqvist och Sten Eidhagen. Släkten Danielsson från Söderhamnsområdet var fruktade inom i synnerhet bandysporten, men gjorde sig namn i många idrotter. Einar var en duktig tennisspelare med meriter från veteran-EM och som löpare blev han bl.a. distriktsmästare för Hälsingland på 400 m. Men i Einars all-roundidrottande låg ändå bandyn närmast hjärtat.

Nils Frölander

Orientering och orienteringshistoria är mitt liv det se!

I sommar har vi sett VM i orientering på TV från Norge. Roligt att följa elitlöpare i toppform som visar upp sig i TV-rutan. Dels kunde man följa live hur de tog sig fram, dels på kartbilden riktigt se hur de tänkte.

Vilken skillnad på teknik och kartbild från min ungdom, jag började orientera på 50-talet! Kartan var svart/vit i skala 1:100 000, 1 cm var i naturen 1 km. Skala 1:50 000 såg nästan lika ut, 2 cm = 1 km Kontrollpunkter; berg i dagen, åkerhörn, bäckar och hus m.m. Stora föremål, inte så många vägval, kompassen var viktig. Dessutom fick vi oftast rita in banan själv då efter en kontrollbeskrivning:

15 mm Söder o i Torpet, ofta med rödpenna som färgade av sig i blötan.

På 60-talet kom grönsaksbladet, grundfärgen grön. Kartorna utvecklades, kontrollpunkter fler och varierande föremål, skalan större, ex 1:25 000, 1:20 000.

Sedan infördes 1:10 000 1 cm på kartan = 100 m, kontrollpunkterna kunde vara rätt små, stenar på ½ m stora, myrstackar mm. Numera är skalan för äldre 1:75 000 1 cm = 75 m. Även tävlingsgrenarna blev fler, fler klasser infördes, t.ex kort, medel, lång och ultralång. Dessutom tävlas det numera i sprint, korta banor ofta i städer och byar, många kontroller, speciella tävlingsregler en rolig tävlingsform tycker jag.

Det är roligt att titta i sina gamla kartor, man kan undra hur man tog sig fram, långa banor inte mycket att läsa på kartan. Det var rakt på som gällde. Kompassriktning!

Hittade kartan från junior-SM 1957, Tävlingen gick i Kristianstad Skåne, vi åkte tåg tre juniorflickor från Uppland. Vid inkvartering fick vi själva stoppa madrassen med halm, knölig och hård att sova på. Väcktes halv fem, frukost och därefter buss 1,2 timme till start, jag startade nästan sist nr 65 (lång väntan) jag slutade på 6.e plats nöjd. Detta var det första SM för juniorer som arrangerades, visste jag inte då, roligt att ha upplevt.

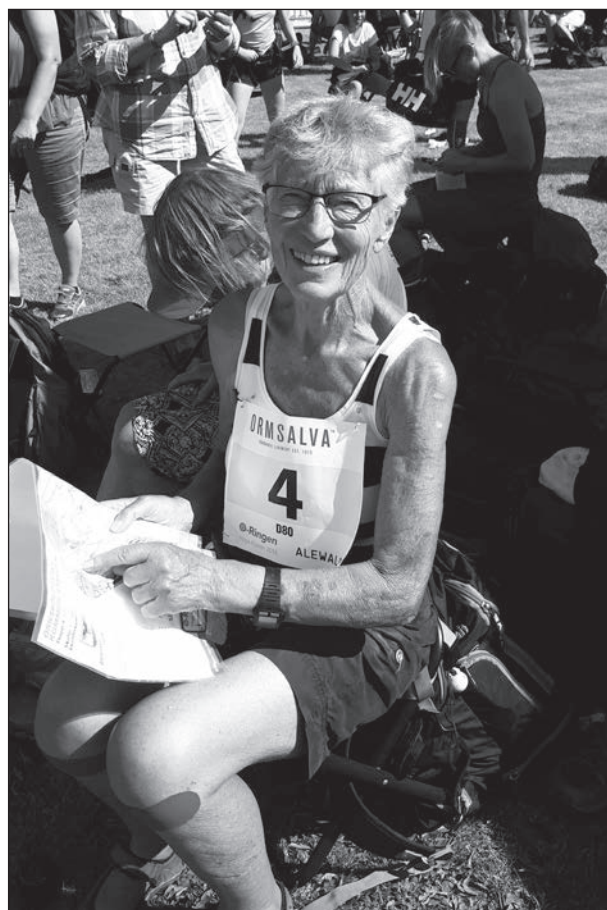
För oss flickor/kvinnor var det vissa regler/åsikter, vi fick t.ex inte springa natt, åsikter som att vi var svaga inte orkade m.m. Delta i budkavle (stafett).

I mitten av 80-talet kom KUL satsningen, Kvinna Utbildning Ledare, ett led i att få fram fler ledare inom sporten, riktat mot kvinnor. Vi i Gästrikeorienteringen hängde på, vid en stor sammandragning Kvinnoforum i Eskilstuna 1988 deltog ett 40-tal tjejer från distriktet. Trevliga föreläsningar och många inspirerande möten, detta bidrog säkert till att det blev fler kvinnor i klubb- arbete och styrelser.

Mottot **KVINNOR KAN** myntades

Lillemor tar en paus.

Lillemor läser in sig på kartan.

”Brynäsullen – en fantastisk kamratgård”

— *Brynäsullen var som ett andra hem, en härlig miljö för människor som spelar fotboll*

Det minns Calle Barrling som tillsammans med Gunnar Löhman och Stellan Carlsson tränade IFK Gävles fotbollsherrar under åren 1993–97.

– *Vårt ledarskap byggde mycket på tydliga mål. För att uppnå målen hade vi höga förväntningar på spelare och ledare, inte minst när det gällde roller – både på och utanför planen. Det handlade om en holistisk syn på människor där delaktighet och trygghet var honnörsorden. Faciliteterna på Brynäsullen gav oss den fysiska möjligheten att nå våra mål, att först bli bättre för att därmed kunna vinna fler fotbollsmatcher, berättar Calle.*

Vinsterna uteblev dock första året – laget degraderades till div IV säsongen 1993. – Jag minns ett möte på Brynäsullen efter seriens slut, fortsätter Calle. Tillsammans med klubbens nestor Gösta Eriksson och starka ledare i spelartruppen som Kent Mattsson, Anders Rollén och Björn Engelaar satte vi en plan för hur vi skulle arbeta. Jag tror att vi endast var 6 spelare och några fåtal ledare kvar i verksamheten och insåg snabbt att vi behövde bli

fler personer som ville vara delaktiga i vårt arbete och med en vilja att utveckla fotbollen. Vi var jättenoga med vår rekrytering av spelare och ledare, ville givetvis välkomna nya bra fotbollsspelare, men även bidrog till föreningsidéen på fler sätt. I och med att vi, tillsammans med damlaget, var ensamma om fotbollsverksamheten på Brynäsullen fanns många möjligheter att ta tillvara faciliteterna. Vi bland annat ”möblerade om” i klubbhuset. Spelarna drog in TV, tvättmaskin, hyllor, blädderblock mm i omklädningsrummet, pingisbord i samlingsrummet och i cafeterian åt vi gemensamt allt som oftast. Spelare fixade även många sponsorer, några ordnade träningskläder, andra ordnade regelbundna aktiviteter för familjemedlemmar. Då vi endast var två lag som belastade planen kändes även den som vår egen och vi var mycket rädd om den med ansvarige Lennart ”Tigern” Johanssons goda minne. Tack vare bra samarbete med Gefle IF och nyförvärv under åren som Anders Markström, Johan och Andreas Sjölander, Stefan Engelaar, Håkan Nilsson, Pelle Löfqvist med flera steg ju förstås den sportsliga kompetensen höjdes och kvaliteén på och utanför planen började närma sig elit.

De resultatmässiga framgångarna lät heller inte vänta på sig, utan raska seriesegrar i div IV och div III följdes sånär upp med en tredje då laget 1997 (IFK 100 år) i konkurrens med Sandvikens IF var nära att ta sig upp i div 1 (nuvarande Superettan). Ivrigt påhejade av de två största supportrarna Tage Lundin och Lage Löf föll man dock med 0–1 i en avgörande match mot seriesegrande Sirius på Studenternas. För alla inblandade är de här IFK-åren mycket minnesrika! De var även otroligt lärorika – gav spelare och ledare ovärderlig kunskap om framgångsvärdet i hörnstenar som Delaktighet, Nyfikenhet och Aktivitet! Erfarenheter som alla tog med sig vidare i (idrotts-) livet. Stellan Carlsson (nu dammästartränare i Piteå IF) och Calle Barrling (dubbel Europamästare med F19-landslaget) intygar...

– *Åren i IFK 1993–97 blev för oss ett avstamp in i den yttersta eliten – vi är ytterst tacksamma mot förening, ledare och spelare – och hemvisten Brynäsullen – för de erfarenheter de gav oss! Man bör dock ödmjukt konstatera att vi förmodligen hade kunnat göra ännu mer eller saker annorlunda då. IFKs herrlag (sedemera även det framgångsrika damlaget) las ner under 2000-talets början. Det vi gjorde byggde på ideella krafter, alla arbetade ju heltid på annat håll, och elitidrott krävde redan då en större organisation.*

Calle Barrling

Calle Barrling, Ulf Egerfält och Stellan Carlsson på Brynäsullen efter serieseger i div. III 1996.

Invigningen av Brynäs IP 1955

Efter dessa vackra ord av Calle Barrling om Brynäs-vallen och det fina arbete som utfördes där för IFK Gävles herrfotboll på 1990-talet, kan det vara på sin plats att berätta att Brynäs Idrottsplats, som anläggningen från början hette, började byggas 1950 och **invigdes fredagen den 17 juni 1955**, då för fotboll och fri idrott. Anläggningen har sedan utvidgats och förändrats med åren och även fått namnet ändrat till Brynäs-vallen. Friidrottsanordningarna har försvunnit till förmån för fotbollen och ishockeyn, som fick två utomhusrinkar, varav en med konstfrusen is. Den senare har nu till stadsdelens stora glädje ersatts med en fin ishall, dock med begränsade publikutrymmen.

Brynäs-vallen har sedan i många år tjänat som hemmaplan i fotboll inte bara för Brynäs IF utan också för bl.a. IFK Gävle och Gävle GIK. Undertecknad som hållit till med sitt bollsparkande i de lägre regionerna med IFK och GGIK har därför många trevliga minnen från Brynäs-vallen.

Till en match mellan IFK och Skutskär kom vår tränare Aron Granditsky in i omklädningsrummet med en trave nya matchskjortor, som han kommenderade oss att ta på. Han förestod på den tiden herreklippersbutiken Hollywood som låg intill nuvarande Elite Hotell och saluförde där lite klatchigare och mer färgstarka, ja, mer Hollywoodbetonade persedlar. – Nu ska det bli lite ordning och stil på laget, sa Aron, och ni

ska hädanefter springa samtidigt ut på planen på ett led med målvakten först och med en boll i famnen. Den nya utstyrseln mottogs inte med några som helst glädjeyttringar. Skjortorna var vita med smala längsgående ränder på halva framsidan och en stor krevad på baksidan, vilket gjorde att vi mer såg ut som medlemmar i ett dansband. För övrigt ska ju alla IFK-föreningar i landet ha vita eller blå tröjor med IFK-stjärnan på bröstet vänstra sida. Aron hade naturligtvis inte blivit av med skjortorna i sin affär. Skutskär var redan ute på planen och värmd upp sin målvakt när vi kom utspringande på planen på ett led. Då skrek en skutskärspelare jublande ”Grabbar, titta! Vi ska spela mot Delta Rythm Boys idag!” Vi förlorade naturligtvis den matchen. Sedan återgick vi till de gamla tröjorna.

Undertecknad tycker det kan vara intressant att läsa vad tidningarna skrev om invigningen 1955. Möjligtvis beroende på att jag var med själv då. Här kommer således ett klipp från Gefle Dagblad den 18 juni 1955. Tyvärr är skärpan på bilden mer än dålig, men den visar hur deltagare från stadens idrottsföreningar står med sina föreningsfanor och huttrar i ett regndisigt väder under invigningstalen.

Som avslutning på invigningen spelades den allra första fotbollsmatchen på Brynäs-vallen. Det var Brynäs IF som mötte Gefle IF. Tyvärr fick inte Brynäs vinna premiärmatchen. GIF vann med 5–3 och ett av deras mål tillverkades av ishockeylegenden Hans ”Stöveln” Öberg, som jag hade äran att få vara keddjekamrat med i Gävle GIK några år senare.

Nils Frölander

Festligt trots regndis när Brynäs ip. invigdes

VINDEN STRÄCKTE flaggorna rakt ut från stängerna och molnen hängde regntunga över Brynäs när Brynäs idrottsplats i går invigdes. Men det gick inte att ta miste på idrottsfolkets entusiasm över att Gävle för första gången på många många år fått en ny tummelplats för idrottsungdom. 700 idrottsövar hade också mött upp när idrottsföreningarna i staden marscherade in på Brynäs idrottsplats friskt gröna matta. Klubbfärger och flaggor erbjöd en färgstark anblick i det gråriga väder och när trupperna från GGIK, GSGF, GIF, GGF, Gävle, Brynäs, I 14, KFUM, Skade och Södra BK prydligt radade upp sig på fotbollplanen fick säkert publiken också en känsla av att i idrotten är en folkrörelse att räkna med.

Idrotten fostrar ungdomen

Idrottsplatsstyrelsens ordförande Folke Sundmark hälsningstalade och sedan blev det stadsfullmäktiges ordförande Erik Severins tur att gå upp i talarstolen för att förrätta invigningen. Severin betonade idrottens stora fostrande betydelse och dess oersättliga värde för folkhälsan i en tid som blir alltmera mekaniserad.

— Behovet av en idrottsplats på Brynäs har länge varit stort påpekade Severin, men nu behöver det inte längre »pangas några doror» i denna stadsdelen. Ungdomen har fått en annan plats att avreagera sin verksamhetslust på. Stadsfullmäktige basen hopades till sist att Gävles idrottsungdom på Brynäs ip. skall fostras till goda segrare och förlorare både på och utanför idrottsbanan.

Tipschefen C. A. Ledin framförde idrottsförbundets hälsning och påpekade att Gävles idrottsliga traditioner är förplikande för ungdomen av i dag. Gävle har alltid nämnts med respekt i idrottskretsar runt om i landet. C. A. Ledin överlämnade Riksidrottsförbundets diplom till Brynäs idrottsplats initiativtagare Martin Henriksson.

Efter preludierna tog den idrottsliga avdelningen vid. Gävle gymnastiförenings manliga elittrupp imponerade som alltid med ett tjusigt och välkomponerat program. Idrottsgrabbar som Gävle har all heder av. Tyvärr var det våta gräset inte särskilt lämpligt för avancerad gymnastik och Åke Löf missade också så olyckligt en volt att han slog bakhuvudet i mattan och ådrog sig en hjärnskakning. Men trots den malören blev helhetsintrycket gott och Åke kommer säkert inte att vara borta från gymnastiken någon längre tid. Kvällens roligaste programpunkt var utan tvekan stafetten mellan ett par folkskoleklasser. Läraren och IFK-handbollsspelaren Nils Frölander hade arrangerat en kul tävling och både ungar och publik var med på noterna.

Medlemmar:

**Nya medlemmar: Christer Hedberg, Håkan Selin, Per Malmström alla Gävle
Anders Gunnarsson, Storvik, Birgitta Sedin-Andersson, Ockelbo
Hälsas välkomna som medlemmar**

Medlemsantalet är i oktober 2019:

308 st fördelat på 263 Enskilda, 10 Förbund och 35 Föreningar.

Gästrikedrottens Historiska Förening har som målsättning

att öka antalet medlemmar, enskilda, föreningar och distriktsförbund
att informera om och utveckla idrottshistoria i Gästriklands föreningar
att samarbeta med Gävleborgs Idrottsförbund, SISU och Arkiv Gävleborg och kommunarkiv
för information, dokumentation och arkivering av idrottshistoria
att verka för idrottshistorisk dokumentation av föreningar och enskilda
att ge ut två medlemsblad (april och november) samt utbyta medlemsblad och information med
andra idrottshistoriska organisationer
att arrangera idrottshistoriska sammankomster
att arrangera en medlemsresa i idrottshistorisk och kulturhistorisk anda
att ha utbyte med grannlänens idrottshistoriska organisationer
att representera vid idrottshistoriska möten och konferenser
att uppvakta föreningar som jubilerar
att med föreningens diplom uppmärksamma idrottshistoriskt förtjänta ledare och aktiva.

GHF:are! Har du glömt betala medlemsavgiften? Aldrig för sent!

I våras skickade vi ut en inbetalningsavi om medlemsavgift för 2019 och nu ser vi att ett flertal av medlemmarna glömt att betala medlemsavgiften!

Avgiften är 100:- som enskild medlem och 150:- per förening.

Bankgiro: 5602-3559

OBS! Endast bankgiro gäller och glöm ej att skriva avsändare.

Har du på sistone betalt medlemsavgiften kan du bortse från påminnelsen.

Vi hoppas du vill fortsätta som medlem!

Vår ideella verksamhet är helt ekonomiskt beroende av ditt medlemskap i GHF. Med din medverkan stöder du GHF:s bevarande av Gästrikedrottens historia.

curt-larsson@outlook.com svarar gärna på dina frågor.

Se även vår hemsida: idrottonline.se/gastrikeidrottenshistoriskaforening/

**Gävleborgs
IDROTTSFÖRBUND**

SISU
Idrottsutbildarna